

KONFERENCIAKÖTET

Conference Proceedings

**Nemzetközi tudományos konferencia
a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából**
International Scientific Conference
on the Occasion of the Hungarian Science Festival

Sopron, 2022. november 3.
3 November 2022, Sopron

**TÁRSADALOM – GAZDASÁG – TERMÉSZET:
SZINERGIÁK A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSSEN**

SOCIETY – ECONOMY – NATURE: SYNERGIES IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Szerkesztők / Editors:

OBÁDOVICS Csilla, RESPERGER Richárd, SZÉLES Zsuzsanna, TÓTH Balázs István

Nemzetközi tudományos konferencia a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából
International Scientific Conference on the Occasion of the Hungarian Science Festival

Sopron, 2022. november 3. / 3 November 2022, Sopron

**TÁRSADALOM – GAZDASÁG – TERMÉSZET:
SZINERGIÁK A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSSEN**
SOCIETY – ECONOMY – NATURE:
SYNERGIES IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT

KONFERENCIAKÖTET
Conference Proceedings

LEKTORÁLT TANULMÁNYOK / PEER-REVIEWED STUDIES

Szerkesztők / Editors:

OBÁDOVICS Csilla, RESPERGER Richárd, SZÉLES Zsuzsanna, TÓTH Balázs István

SOPRONI EGYETEM KIADÓ

UNIVERSITY OF SOPRON PRESS

SOPRON, 2023

Nemzetközi tudományos konferencia a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából
International Scientific Conference on the Occasion of the Hungarian Science Festival

Sopron, 2022. november 3. / 3 November 2022, Sopron

Felelős kiadó / Executive Publisher: Prof. Dr. FÁBIÁN Attila,
a Soproni Egyetem rektora / Rector of the University of Sopron

Szerkesztők / Editors:

Prof. Dr. OBÁDOVICS Csilla, Dr. RESPERGER Richárd, Prof. Dr. SZÉLES Zsuzsanna,
Dr. habil. TÓTH Balázs István

Lektorok / Reviewers:

Dr. habil. BARANYI Aranka, Dr. BARTÓK István, Dr. BEDNÁRIK Éva,
BAZSÓNÉ dr. BERTALAN Laura, Dr. CZIRÁKI Gábor, Dr. FARAGÓ Beatrix,
Dr. HOSCHEK Mónika, Dr. habil. JANKÓ Ferenc, Dr. habil. KOLOSZÁR László,
Dr. KÓPHÁZI Andrea, Prof. Dr. KULCSÁR László, Dr. NEDELKA Erzsébet, Dr. NÉMETH Nikoletta,
Prof. Dr. OBÁDOVICS Csilla, Dr. habil. PAÁR Dávid, Dr. PALANCSA Attila,
Dr. habil. PAPP-VÁRY Árpád, PAPPNÉ dr. VANCÓS Judit, Dr. habil. PATAKI László,
Dr. PIRGER Tamás, Dr. RESPERGER Richárd, Dr. habil. SZABÓ Zoltán,
Prof. Dr. SZÉLES Zsuzsanna, Dr. SZÓKA Károly, Dr. TAKÁTS Alexandra,
Dr. habil. TÓTH Balázs István

Tördelőszerkesztő / Layout Editor: Dr. RESPERGER Richárd
Segédszerkesztő / Assistant Editor: NEMÉNY Dorka Virág

ISBN 978-963-334-450-7 (pdf)

DOI: [10.35511/978-963-334-450-7](https://doi.org/10.35511/978-963-334-450-7)

Creative Commons licenc: BY-NC-SA 2.5

Nevezd meg! Ne add el! Így add tovább! 2.5 Hungary
Attribution – Non commercial – Share Alike 2.5 HUNGARY

SZERVEZŐK

Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar (SOE LKK),
A Soproni Felsőoktatásért Alapítvány

A konferencia elnöke: Prof. Dr. Széles Zsuzsanna egyetemi tanár, dékán (SOE LKK)

Tudományos Bizottság:

- elnök: Prof. Dr. OBÁDOVICS Csilla PhD egyetemi tanár, Doktori Iskola-vezető (SOE LKK)
- társelnök: Dr. habil. TÓTH Balázs István PhD egyetemi docens, igazgató (SOE LKK)
- tagok: Prof. Dr. FÁBIÁN Attila PhD egyetemi tanár (SOE LKK), rektor (SOE)
- Prof. Dr. SZÉKELY Csaba DSc professor emeritus (SOE LKK)
- Prof. Dr. KULCSÁR László CSc professor emeritus (SOE LKK)
- Prof. Dr. SZALAY László DSc egyetemi tanár (SOE LKK)
- Prof. Dr. Clemens JÄGER PhD egyetemi tanár, dékán (FOM)
- Prof. Dr. Alfreda ŠAPKAUSKIENĚ PhD egyetemi tanár (VU FEBA)
- Dr. habil. POGÁTSZA Zoltán PhD egyetemi docens (SOE LKK)
- Dr. habil. PAPP-VÁRY Árpád Ferenc PhD tudományos főmunkatárs (SOE LKK)
- Dr. Rudolf KUCHARČÍK PhD egyetemi docens, dékán (EUBA FIR)

Szervező Bizottság:

- elnök: Dr. RESPERGER Richárd PhD adjunktus (SOE LKK)
- tagok: Dr. NEDELKA Erzsébet PhD egyetemi docens, dékánhelyettes (SOE LKK)
- Dr. KERESZTES Gábor PhD egyetemi docens, dékánhelyettes (SOE LKK)
- Dr. habil. Eva JANČÍKOVÁ PhD egyetemi docens (EUBA FIR)
- Dr. habil. KOLOSZÁR László PhD egyetemi docens, intézetigazgató (SOE LKK)
- Dr. HOSCHEK Mónika PhD egyetemi docens, intézetigazgató (SOE LKK)
- PAPPNÉ dr. VANCSÓ Judit PhD egyetemi docens, intézetigazgató (SOE LKK)
- Dr. SZÓKA Károly PhD egyetemi docens (SOE LKK)
- titkár: NEMÉNY Dorka Virág kutatási asszisztens (SOE LKK)

ORGANIZERS

University of Sopron Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics (SOE LKK),
For the Higher Education at Sopron Foundation

Conference Chairperson: Prof. Dr. SZÉLES Zsuzsanna PhD Professor, Dean (SOE LKK)

Scientific Committee:

Chair: Prof. Dr. Csilla OBÁDOVICS PhD Professor, Head of Doctoral School (SOE LKK)

Co-Chair: Dr. habil. Balázs István TÓTH PhD Associate Professor, Director (SOE LKK)

Members: Prof. Dr. Attila FÁBIÁN PhD Professor (SOE LKK), Rector (SOE)

Prof. Dr. Csaba SZÉKELY DSc Professor Emeritus (SOE LKK)

Prof. Dr. László KULCSÁR CSc Professor Emeritus (SOE LKK)

Prof. Dr. László SZALAY DSc Professor (SOE LKK)

Prof. Dr. Clemens JÄGER PhD Professor, Dean (FOM)

Prof. Dr. Alfreda ŠAPKAUSKIENĖ PhD Professor (VU FEBA)

Dr. habil. Zoltán POGÁTSA PhD Associate Professor (SOE LKK)

Dr. habil. Árpád Ferenc PAPP-VÁRY PhD Senior Research Fellow (SOE LKK)

Dr. Rudolf KUCHARČÍK PhD Associate Professor, Dean (EUBA FIR)

Organizing Committee:

Chair: Dr. Richárd RESPERGER PhD Assistant Professor (SOE LKK)

Members: Dr. Erzsébet NEDELKA PhD Associate Professor, Vice Dean (SOE LKK)

Dr. Gábor KERESZTES PhD Associate Professor, Vice Dean (SOE LKK)

Dr. habil. Eva JANČÍKOVÁ PhD Associate Professor (EUBA FIR)

Dr. habil. László KOLOSZÁR PhD Associate Professor, Director of Institute (SOE LKK)

Dr. Mónika HOSCHEK PhD Associate Professor, Director of Institute (SOE LKK)

Judit PAPPNÉ VANCSÓ PhD Associate Professor, Director of Institute (SOE LKK)

Dr. Károly SZÓKA PhD Associate Professor (SOE LKK)

Secretary: Dorka Virág NEMÉNY Research Assistant (SOE LKK)

TARTALOMJEGYZÉK / CONTENTS

1. szekció (személyes): Fenntartható gazdálkodás és menedzsment, körforgásos gazdaság Session 1 (personal): Sustainable Economy and Management, Circular Economy

Az ökológiai termelés és termékek piacának változásai a COVID-19 okozta megszorítások alatt

Dr. GYARMATI Gábor 11

Fenntartható fejlődés és körforgásos gazdaság a vállalkozások mindennapi életében

Dr. FEKETE-BERZSENYI Hajnalka – Dr. KOZMA Dorottya Edina –

Dr. MOLNÁRNÉ dr. BARNA Katalin – Prof. Dr. MOLNÁR Tamás 26

Fenntarthatóság a divatiparban (?) – Négy divatipari szervezet CSR jelentésének rövid áttekintése, valamint a fenntarthatóságra törekvés fogyasztók általi észlelésének vizsgálata

VIZI Noémi 39

Épített örökségeink fenntarthatósága a volt szovjet laktanyák újrahasznosításának példáján keresztül

TEVELY Titanilla Virág 52

2a. szekció (személyes): A fenntartható fejlődés globális és regionális vetületei

Session 2a (personal): Global and Regional Aspects of Sustainable Development

A migráció mérésének módszertani nehézségei

RUFF Tamás 65

2b. szekció (személyes): A fenntartható fejlődés globális és regionális vetületei

Session 2b (personal): Global and Regional Aspects of Sustainable Development

Munkaérték preferenciák vizsgálata a szállítási ágazatban

Dr. BALÁZS László – Dr. KŐKUTI Tamás 73

3. szekció (személyes): Turizmus és marketing, fenntartható turizmus

Session 3 (personal): Tourism and Marketing, Sustainable Tourism

Studentifikáció Lágymányoson, avagy az újbudai egyetemek hatása a fenntartható turizmusra

KISS Bence Álmos – PORHAJAS Gábor László 85

Book Consumption Literature – Literature Review on the Subject of the Behavior of Book Consumers

Miklós LÉGRÁDI – Dr. habil. Zoltán SZABÓ 96

Szállodaüzemi intézkedések irányvonalai a fenntarthatóság jegyében

MARTOS János András 114

**Sportfogyasztási szempontú elemzés a Sopronban rendezett
2021-es Női Vízilabda Magyar Kupáról**
CSISZÁR Szabolcs János – Dr. habil. PAÁR Dávid 126

4a. szekció (személyes): Pénzügyek, számvitel, fenntartható pénzügyek
Session 4a (personal): Finance, Accounting, Sustainable Finance

**A könyvviteli szolgáltatási szakma megítélése. Összehasonlító elemzés
a 2020. és 2022. évek felmérése alapján**
Dr. VERESS Attila – Dr. SIKLÓSI Ágnes – Dr. SISA Krisztina A. 136

A KKV-szektor hitelezési tendenciának értékelése MNB adatok alapján
MÁRKUS Mónika 147

**Az ellátási láncok fenntartható pénzügyi adaptációja
– rövidtávú fizetési kötelezettségek finanszírozása**
Dr. CZIRÁKI Gábor – HACKL János 158

**ESG közzététel vizsgálata nemzetközi háttérű kereskedelmi bankok esetében
Magyarországon**
SIKLÓSI Veronika 172

4b. szekció (személyes): Pénzügyek, számvitel, fenntartható pénzügyek
Session 4b (personal): Finance, Accounting, Sustainable Finance

A fenntarthatóság és az osztalékpolitika kapcsolata
Dr. KUCSÉBER László Zoltán – Dr. CSOMA Róbert 180

**Pénzügyi és öngondoskodási ismeretek a magyar középiskolák
végzős osztályaiban 2021-ben**
KOVÁCS Zoltán – TÖRÖNÉ Prof. Dr. DUNAY Anna 188

A cégértékelés módszertani kihívásai
FÁBIÁNNÉ JÁTÉKOS Judit Ilona 203

5. szekció (személyes): Sustainable Economy, Management and Development
Session 5 (personal): Sustainable Economy, Management and Development
(session in English)

The Qualitative Characteristics of Accounting Information: A Literature Review
Asma MECHTA – Prof. Dr. Zsuzsanna SZÉLES – Dr. Ágnes SIKLÓSI 219

**Tourism Development in Indonesia - Surakarta City Role Supporting
National Tourism Planning**
*Dr. Rizky Arif NUGROHO – Laura BAZSÓNÉ BERTALAN PhD –
Judit PAPPNÉ VANCSÓ PhD* 228

**Green Manufacturing Practices Towards Sustainable Development
in the Ready-Made Garments (RMG) Industry of Bangladesh**
Dr. Md. Sadrul Islam SARKER – K. M. Faridul HASAN – Dr. István BARTÓK 241

Drivers and Barriers of GSCM Practices Implementation: Literature Review <i>Khouloud CHALLOUF – Dr. Nikoletta NÉMETH</i>	252
--	-----

6. szekció (személyes): Tourism and Marketing, Sustainable Tourism
Session 6 (personal): Tourism and Marketing, Sustainable Tourism
(session in English)

Impact of COVID-19 Pandemic on Tourism Sector in Vietnam <i>Thi Thuy Sinh TRAN – Dr. Nikoletta NÉMETH – Dr. Thai Thuy PHAM – Nhat Anh NGUYEN</i>	259
--	-----

Tourism in Troubled Times: the Economic and Social Effects of Short- and Expected Long-Term Changes <i>Dr. habil. Tamás SZEMLÉR</i>	276
---	-----

Application Areas of Drones: Exploratory Research from Residential and Corporate Perspectives <i>Bendegúz Richárd NYIKOS – Astrid IONESCU</i>	286
---	-----

7. szekció (online): A fenntartható fejlődés globális és regionális vetületei
Session 7 (online): Global and Regional Aspects of Sustainable Development

Németország elektromos személygépjármű exportja az Európai Unió tagállamaival <i>Dr. KONKA Boglárka</i>	295
---	-----

Fenntartható design - új megközelítések a terméktervezésben <i>NÁDAS Gergely – Dr. habil. MOLNÁR László</i>	307
---	-----

Challenges of the Adaptation Planning – Evolution of the Vulnerability Assessment Methodologies <i>Pál SELMECZI</i>	322
---	-----

Szisztematikus irodalmi áttekintés a személygépjárművekbe épülő elektromos hajtáslánc gyártásáról a fenntarthatóság szempontjából <i>Dr. TÓTH Árpád – BEGE András</i>	329
---	-----

Németország az európai labdarúgás térképén – jogi és sportföldrajzi megközelítés <i>Dr. ENGELBERTH István – Dr. VIRÁGH Árpád</i>	344
--	-----

A körforgásosság mérési lehetőségeinek vizsgálata a szállodaüzemeltetésben <i>KARAKASNÉ Dr. MORVAY Klára</i>	360
--	-----

Az állami nyugdíjrendszerek fenntarthatóságának kihívásai <i>SZABÓ Zsolt Mihály</i>	377
---	-----

Competencies for Sustainable Development <i>Zsuzsanna NAGYNÉ HALÁSZ</i>	391
---	-----

8. szekció (online): Turizmus és marketing, fenntartható turizmus
Session 8 (online): Tourism and Marketing, Sustainable Tourism

Gyógynövényturizmus és az abban rejlő lehetőségek
– Az Észak-Magyarországi kínálati oldal primer vizsgálata
PÁSZK Norbert 400

Fiatal külföldi turisták pozitív és negatív tapasztalatai Budapesten
Dr. habil. GROTTE Judit – MAGYAR Tímea 408

Mit ígér Bükfürdő? A városmárka-kommunikáció lehetséges eszközei és csoportosításuk a POE-modell alapján
HORVÁTH Kornélia Zsanett 417

9. szekció (online): Fenntartható gazdálkodás, körforgásos gazdaság
Session 9 (online): Sustainable Economy, Circular Economy

Erdei biomassa lehetőségei és korlátai Magyarország energiabiztonságában
VARGOVICS Máté – Dr. NAGY Dániel 433

A körforgásos gazdaság és a soproni hulladékfeldolgozó stratégiája
KASZA Lajos – Dr. NÉMETH Patrícia 444

10. szekció (online): Sustainable Economy, Management and Development
Session 10 (online): Sustainable Economy, Management and Development
(session in English)

Comparison of the Density of Physicians and General Practitioners in the Hungarian Csongrád-Csanád Country and in the Territorial Units of Vojvodina for the Period 2002-2020
Dr. Ivana KOCSICSKA 453

The Re-Consideration of Business Diplomacy and Corporate Social Responsibility for International Business in the Post-Covid-19 World
Anh Tuan TRAN 463

Examining the Process of Project Preparation
Attila LEGOZA 474

The Relativity between Sustainable Management and Turnaround Management: Evidences and Suggestions for the Hungarian Agricultural Sector
Zsuzsanna VARGA – Dr. habil. Etelka KATITS – Dr. Éva SZALKA – Dr. Ildikó PALÁNYI – Katinka MAGYARI 484

Developing countries and Sustainability
Arjana KADIU – Dr. habil. Zoltán SZABÓ 504

The Effect of Supply Chain Management in Achieving Sustainability in Supply Chain in Four Seasons Hotel in Syria
Wael ALASFAR 519

**The Role of EGTCs and Euroregions in Economic Cooperation Across
the Hungarian-Romanian Border Between the Period 2007-2020**

Melinda BENCZI 531

11. szekció (online): Poszter szekció

Session 11 (online): Poster Session

Procrastination and its Influencet on Retirement Saving Plann

Khaliunaa DASHDONDOG 540

Színházi kommunikáció 2.0

Hazai kőszínházak jelenléte Facebookon és Instagramon a pandémia első évében

Dr. DÉR Cs. Dezső – Dr. habil. PAPP-VÁRY Árpád Ferenc – ZRINYI Ivett 554

A felnőttképzésben résztvevő álláskeresők elhelyezkedési esélyei

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

LE-DAI Barbara 575

Cost Analysis of Sustainable Concrete Production Using Waste Nanoparticles

Omar ZINAD – Dr. habil. Csilla CSIHA – Prof. Dr. Alya'a Abas AL-ATTAR 585

A felnőttképzésben résztvevő álláskeresők elhelyezkedési esélyei Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében

Employment Chances of Job Seekers Participating in Adult Training in Szabolcs-Szatmár-Bereg County

LE-DAI Barbara

MSc-hallgató (*MSc Student*)

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (*Hungarian University of Agriculture and Life Sciences - Hungary*)

Absztrakt

Kutatásomban az álláskeresőknél a képzések elvégzésének hatását a munkavállalási hajlandóságra vizsgáltam Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. A képzéseket elvégzők körében kérdőíves vizsgálatot hajtottam végre, melyben arra kerestem a választ, hogy a résztvevők el tudtak-e helyezkedni vagy el akarnak-e helyezkedni az újonnan szerzett képzettségekkel. A vizsgálatban 117 fő került megkérdezésre, akik közül 10 fő talált munkát a képzés elvégzését követő 180 napban, közülük csak egy fő volt, aki nem közfoglalkoztatásban helyezkedett el. A Technológiai és Ipari Minisztérium adatai szerint a megyében az elsődleges- és másodlagos munkaerőpiacon történő elhelyezkedés közül az elsődleges dominál, azonban a járási szintű elemzések tekintetében kirajzolódott, hogy a határ menti rurális térségekben a közfoglalkoztatás jelenik meg fő foglalkoztatóként.

Kulcsszavak: álláskereső, felnőttképzés, foglalkoztatás, határ menti térségek, közfoglalkoztatás
JEL-kódok: I26, J24, M53

„A KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS MINISZTERIUM ÚNKP-22-2 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK A NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAPBÓL FINANSZÍROZOTT SZAKMAI TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.”

Abstract

In my research, I investigated the impact of training for job seekers on their willingness to work in Szabolcs-Szatmár-Bereg county. I carried out a questionnaire survey among those who had completed the training, asking whether the participants were able to find a job or whether they wanted to find a job with their newly acquired skills. In the survey, 117 people were interviewed, of whom 10 found a job within 180 days of completing the training, only one of whom was not in public employment. According to the data of the Ministry of Technology and Industry, the primary and secondary labour market in the county is dominated by the primary labour market, but the analysis at district level shows that public employment is the main source of employment in rural areas along the border.

Key words: job seekers, adult training, employment, border regions, public employment
JEL Codes: I26, J24, M53

1. Bevezetés

Amikor oktatásról, esetleg képzésről van szó, abban az esetben azt a felnőtt társadalom nem tekinti távlati saját, emberi tőkéjébe való befektetésnek, legnagyobb mértékben kényszernek, esetleg a munkanélküliség megelőzésének egyik eszközének tekintik, pedig a képzés az egyik legfontosabb faktor a hátrányos szituáció redukálására alkalmas instrumentumok vonatkozásában (Nilsson & Nyström, 2013). Lényegében a képzés alkalmával nem az ismeretszerzés az egyedüli hozzáállás, releváns cél a társadalomba asszimilálódni képes munkavállalói attitűd elérése is, amelynek támogatásával kialakulhat egy újabb jövőkép, ezen kívül a társadalmi hasznosságérzet (Durkó, 1999).

Az ökonómiai teljesítőképeség, ezen kívül a végzettség szoros kapcsolatát a kormány is felismerte, valamint a deprivált gyermekek részére felzárkóztató programokat indított, amik jellemzően anyagi, továbbá tanulási segítséget nyújtanak a diákok részére (Rajnai, 2012). Az oktatási rendszer kifogásolhatósága, hozta létre a felzárkóztató programokat, hisz a családi hátrányokat nem csökkenti, hanem konzerválja a magyar oktatási rendszer (Csapó et al., 2009). A hátrányos szituációban lévő gyermek szüleinek korlátozottak az anyagi lehetőségeik, jellemzően oktatási tapasztalattal sem bírnak, ennek következtében a legközelebbi iskolába íratják be gyermeküket (Sucharita, 2014).

A társadalom peremére szorult kategóriák képzettségi hátránnyal küzdenek, amelynek következtében munkaerőpiacon sem tudják stabilizálni pozíciójukat. A munkanélküliség életformává vált a munkanélküliek, a képzetlenek, esetleg más dimenzió tekintetében hátrányos helyzetűek életében, amely hátrányt jelent a gyermekeiknek, másképpen megfogalmazva a soron következő korszopotok részére is. Bár a felnőttképzés nem direkt megoldás a kirekesztés, a szegénység eredményezte problémákra, viszont ezen konfliktushelyzetek csökkentését eredményezheti (Hangya, 2013; Farkas, 2013).

Az álláskeresők munkaerő-piaci integrációja tekintetében a legfontosabb lépés, egy újabb piacképes kvalifikáció elsajátítása, a munkanélküliség csökkentése érdekében megfelelően (Hajdú, 2022). Az iskolarendszeren kívüli felnőttképzés, mint a leggyorsabb, továbbá legrugalmasabb képzési forma képes a munkaerőpiac változásaira a legrövidebb időn belül reagálni, hisz egy újabb szakképesítés megszerzése ebben a képzési formában 3-6 hónap, amíg iskolarendszerben, ezeknek a szakmáknak az elsajátítása évekbe kerül (Hajdú - Koncz, 2020). A mindenkori Kormány prioritált céljai között szerepel a teljes foglalkoztatottság elérése (vagy legalábbis annak megközelítése). Az álláskeresők képzésekbe való integrálódása, ezen kívül ezzel újabb piacképes szakmák megszerzése a legelső lépés a célkitűzés elérése érdekében (Hajdú & Koncz, 2021a).

Hazánkban a 2004, továbbá 2019 közti másfél évtizedben 122 867 főről 1 046 710 főre emelkedett a felnőttképzésben résztvevők éves száma. Az egész életen át tartó tanulás jegyében a munkavállalóknak lehetősége nyílik alkalmazkodni a permanensen megújuló munkaerőpiaci igényekhez. Ezzel együtt azonban a támogatott munkaerőpiaci képzéseknek releváns funkciója van a rászoruló lakosság integrációjában is (Hajdú & Koncz, 2021b). Az elmúlt időszakban a társadalom peremére szorult társadalmi csoportokban is fokozódó részvételt tapasztalhattunk. Állami támogatással a képzőintézmények különféle képességeket fejlesztő tréningek szervezésével igyekeztek elősegíteni a tartósan álláskeresők munkaerő-piacra jutását, ezen kívül ottani megmaradását. A képzésben résztvevők elhelyezkedési arányát az elmúlt évtizedben negatív tendenciák jellemzik (Hajdú & Koncz, 2022).

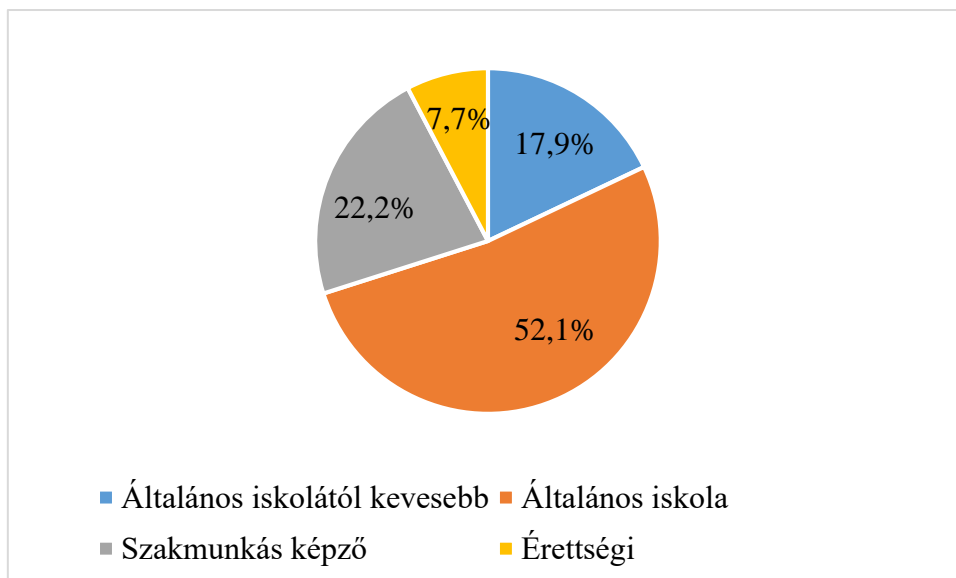
Az ezredforduló időszakában nagyszámú közlemény foglalkozott azzal, hogy a munkanélküliség alakulását kutatja különféle településméretekre fókuszálva (Balsók, 2006). A vizsgálatok értelmében nem csupán a geográfiai fekvésből adódik az átlagnál magasabb munkanélküliség, hanem a településtípusokból, ezen kívül a településszerkezetből is keletkezik. A munkanélküliség, ezen kívül a településméret között szoros korreláció van, a kisebb lakosságú településeken jellemző módon nagyobb a munkanélküliség aránya (Bódi & Obádovics, 2000). A területileg elkülönült rászoruló kategóriák, továbbá a munkalehetőségek közti kapcsolat megteremtésére rendkívül egyszerű megoldást kínálhatna az ingázás, viszont ezeknek az álláskeresőknél a mobilitási készsége, ezen kívül képessége rendkívül alacsony (Tésits & Alpek, 2013). Azokon a kistelepüléseken, amik elhelyezkedése a jelentős foglalkoztatóktól legalább 10 kilométeres távolságra van, az álláskeresők már hátrányt szenvednek, mivel a munkaadók a munkába járás költségeit nem szívesen vállalják (Alpek & Tésits, 2014).

2. Anyag és módszer

A vizsgált időszakban hazánk megyéi közül Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében volt a legmagasabb a felnőttképzésben résztvevők létszáma, ami az álláskeresők magas számának is köszönhető. Ez jelentős részben összefüggésbe hozható a megye kedvezőtlen térszerkezeti pozíciójával, az állam keleti szegletében elhelyezkedve távol fekszik az állam centrumtárségeitől, ezen kívül az azokra hatással bíró európai ökonómiai erőközpontoktól. Az, hogy a megye Ukrajnával határos, a megyét geopolitikai dimenzió tekintetében fontossá teszi, viszont a gazdaság pozícióját inkább negatívan befolyásolja. A megye magas munkanélküliségi rátával, továbbá alacsony foglalkoztatási rátával rendelkezik, a beruházók alacsonyabb száma okán az országos átlagot nagymértékben meghaladó a közfoglalkoztatás jelentősége. Ezért különösen nagymértékű jelentőséggel bír, hogy a felnőttképzés tanfolyamai, képzései magas hatékonysággal valósuljanak meg, valamint az álláskeresők a relatíve kevés alternatíva ellenére be tudjanak integrálódni az primer munkaerőpiacra.

A kutatások megkezdését megelőzően a témaválasztáshoz illeszkedő, zömében az interneten keresztül teljes szöveggel elérhető magyarországi, ezen kívül nemzetközi szakkönyveket, ezen kívül folyóiratcikkeket gyűjtöttem össze, valamint dolgoztam fel szisztematikusan. A szakirodalmi munkák értékelését követően a kutatásomat másodlagos adatbázisokra alapoztam. A munkaerőpiaci képzéseket elvégzők státuszáról (180 nappal a képzés befejezését követően) a Technológiai és Ipari Minisztérium által szolgáltatott adatokat dolgoztam fel, mely a 2021-es évet érinti.

A mintavételezés 2022 augusztusától október 15-ig tartott. A kérdőíves kutatásban 117 fő munkanélküli vett részt, akik álláskeresőknél szóló képzésekben vettek részt. A minta sajátossága, hogy a megkérdezettek 84,6%-a nő volt. Kor szerinti eloszlása hektikus volt, a legfiatalabb 18 éves, a legidősebb 61 éves volt, átlag életkoruk 37,62 év. Lakhelyüket tekintve a vidéki lakosok domináltak 42,7%-al, majd a megkérdezettek 29,9%-a a megyeszékhelyen élt, 27,3%-uk pedig Szabolcs-Szatmár-Bereg megye további városaiban éltek. Az iskolai végzettségeket tekintve a legnagyobb arányban (52,1%) befejezett 8 általánossal rendelkeztek, szakmunkás bizonyítvánnyal 22,2%-uk, érettségivel 7,7%-uk, míg általános iskolai végzettségénél is alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezett 17,9%-uk (1. ábra).

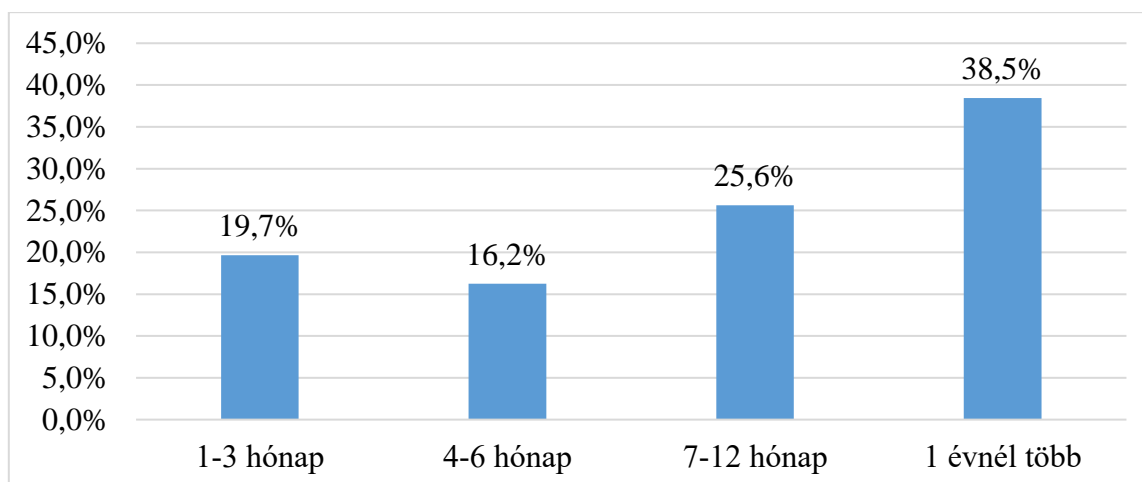
1. ábra: A kérdőíves vizsgálatba bevont álláskeresőknek szóló képzésen résztvevők legmagasabb iskolai végzettsége

Forrás: saját készítés kérdőíves vizsgálat alapján (2022)

Az álláskeresőknek szóló képzések során 5 álláskereső jutott szakmai végzettséghez, ami nem minősül szakmunkásképzőnek, azonban növeli a szakmai végzettséggel rendelkezők arányát, ami a képzéseknek köszönhetően 26,5% lett.

3. Eredmények

3.1. A primer kutatás eredményei

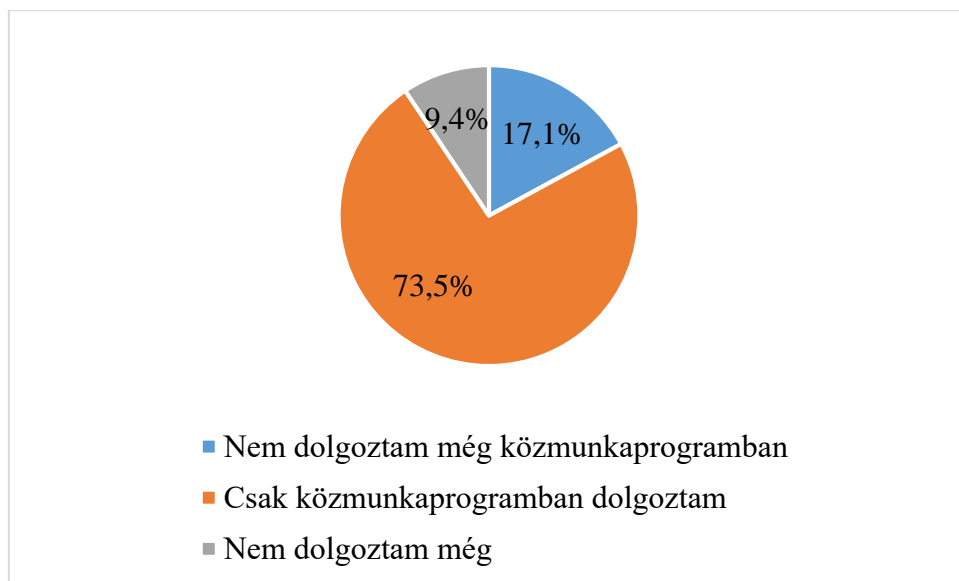
2. ábra: A kérdőíves vizsgálatba bevont álláskeresőknek szóló képzésen résztvevők álláskeresőként töltött ideje a kérdőív kitöltését megelőzően

Forrás: saját készítés kérdőíves vizsgálat alapján (2022)

Minden megkérdezett álláskereső volt a vizsgálat időpontjában, azonban eltérő időt töltöttek el a megkérdezés pillanatáig munkanélküli státuszukban. A kérdőíves vizsgálatban résztvevők 35,9%-a kevesebb, mint 6 hónapja álláskereső, 7-12 hónapos időintervallumot jelölt meg

a megkérdezettek több mint egynegyede, azonban a legelkeserítőbb adat, hogy a mintából 45 fő több mint 1 éve álláskereső, azaz tartós munkanélkülinek minősül (2. ábra).

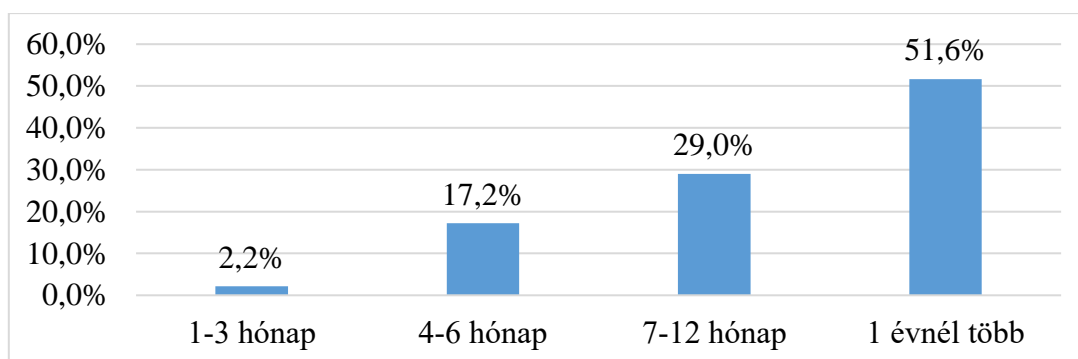
Az álláskeresők tekintetében az egyik legfontosabb probléma a munkatapasztalat hiánya, ennek okán a közmunka program jelenlétét vizsgáltam meg az álláskeresők munkaerő-piaci tapasztalatai alapján. A vizsgálatba bevontak 17,1%-a nem dolgozott még közmunkaprogramban csak az elsődleges munkaerőpiacon volt foglalkoztatva. A kérdőívet kitöltők, majdnem háromnegyede (73,5%) csak közmunkaprogramban volt, eddigi élete során foglalkoztatva, mely megmutatja a munkaerőpiacról már régebben kiszorultaknak a munkát, a munka szeretetét és, hogy van miért felkelni reggel. A megkérdezettek 9,4%-a még nem dolgozott élete során, ami sajnós nem csak a fiatalokat érintette a mintában, hanem jócskán megtalálhatóak a 30 évesnél idősebbek is. A legidősebb 58 éves volt (3. ábra).

3. ábra: A kérdőíves vizsgálatba bevont álláskeresőknél a képzésen résztvevők közmunkában történő foglalkoztatottságának eloszlása

Forrás: saját készítés kérdőíves vizsgálat alapján (2022)

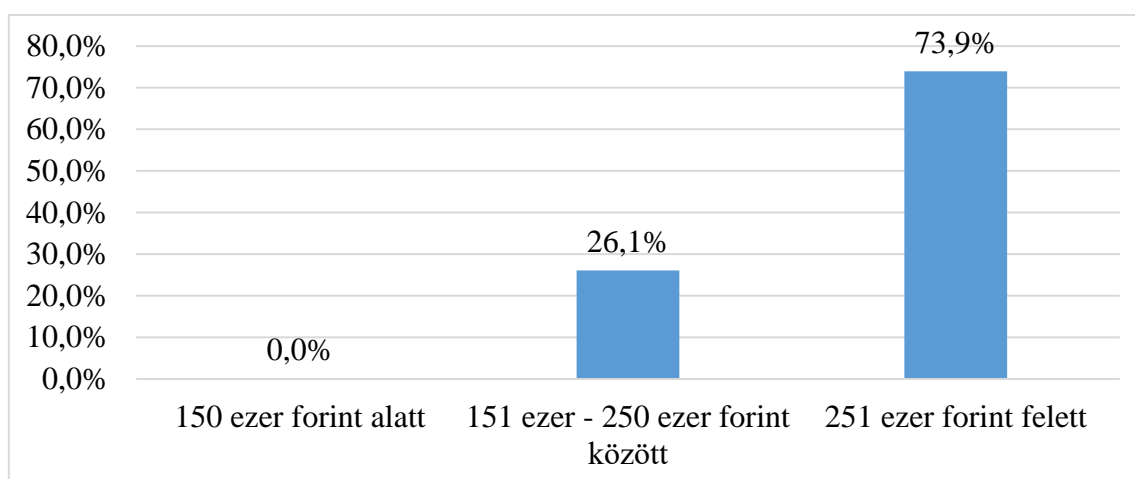
A foglalkoztatottság hossza is nagyban befolyásolja az álláskeresők sikerességét az elsődleges munkaerőpiacon. A megkérdezettek 79,5%-a dolgozott már közmunkaprogramban eltérő ideig. A vizsgálatba bevont álláskeresők 2,2%-a, azaz csupán 2 fő három hónapnál kevesebb időt töltött közfoglalkoztatásban. Négy hónaptól egy évig terjedő időintervallumot jelölt meg a kitöltők 46,2%-a, míg a megkérdezettek több mint fele (51,6%) egy évnél tovább volt foglalkoztatva közmunkaprogramban (4. ábra).

4. ábra: A kérdőíves vizsgálatba bevont álláskeresőknek szóló képzésen résztvevők közmunkában történő foglalkoztatottságának hossza szerinti eloszlása

Forrás: saját készítés kérdőíves vizsgálat alapján (2022)

Az élethosszig tartó tanulás nagyon fontos az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedés szempontjából. Többen ezt az álláskeresőknek szóló képzésekben látják ezt a lehetőséget, hiszen a megkérdezettek 44,4%-a négynél több képzésen vett részt élete során, 2-3 darab képzésen 46,2%-uk vett részt, még csupán egy képzésre 9,4%-uk jelentkezett. A képzések sikerességét az elhelyezkedési arányok mutatják meg. A megkérdezettek közül 10 fő talált munkát a képzések elvégzése után, azonban csupán 1 fő volt, aki az elsődleges munkaerőpiacon helyezkedett el, a többiek újra a közfoglalkoztatásban találtak munkát. Az egy másik kérdés, hogy szeretnék-e elhelyezkedni az újonnan tanultakkal, melyre az a válasz született, hogy a megkérdezett 85,5%-a nem szeretne elhelyezkedni az új ismeretekkel, az újonnan megszerzett képesítésekkel. Alapvetően kimondható, hogy 80,3%-uk nem szeretne dolgozni képzésektől függetlenül, nem a képzések munkaerő-piaci hasznosulásáért jelentkezett a képzésre, hanem a vele járó jövedelemszerzés céljából. Az a kis létszám pedig irreálisan magas fizetésért lenne hajlandó munkát vállalni a végzettségéhez képest. Összesen 23 fő szeretne munkát vállalni a mintából, melyeknek 73,9%-a 251 ezer forintos nettó jövedelem felett lenne hajlandó munkába állni, 26,1%-uk a 151 ezer és a 250 ezer forintos jövedelem között is dolgozna, ami a legelképesztőbb, hogy egy álláskereső sem dolgozna 150 ezer forintos nettó jövedelem alatt (5. ábra).

5. ábra: A kérdőíves vizsgálatba bevont álláskeresőknek szóló képzésen résztvevők bérigénye

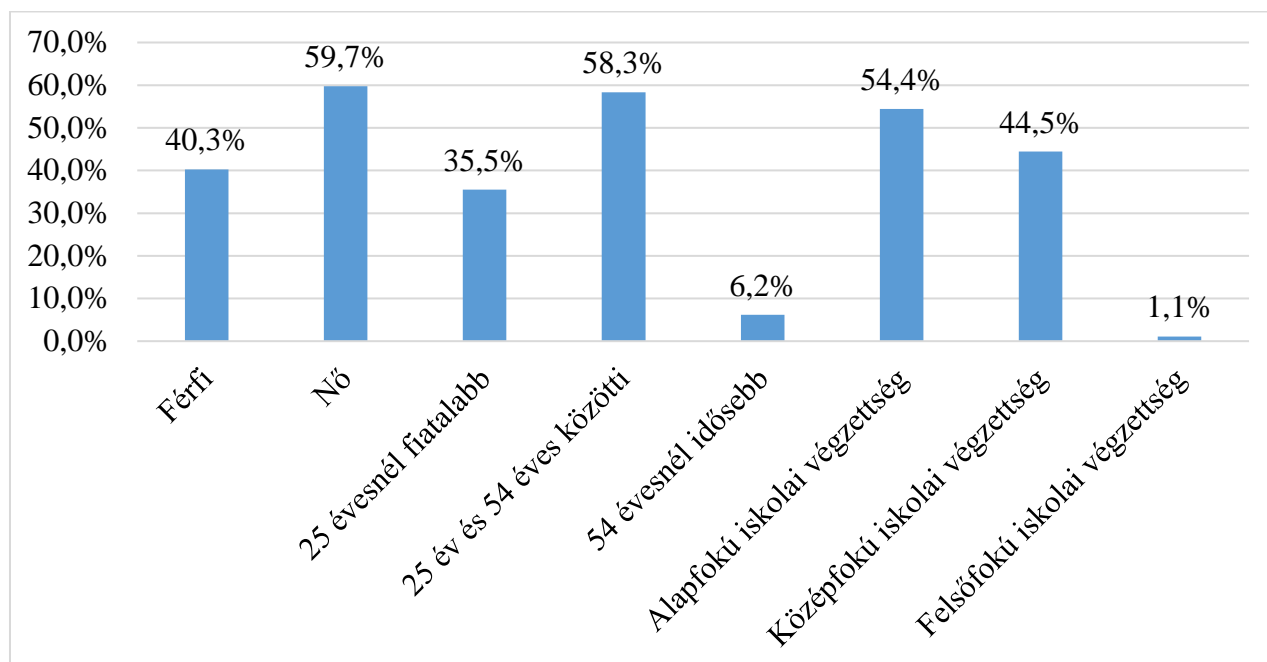
Forrás: saját készítés kérdőíves vizsgálat alapján (2022)

3.2. A szekunder kutatás eredményei

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében volt a harmadik legtöbb beiskolázott álláskereső Jász-Nagykun-Szolnok megye és Borsod-Abaúj-Zemplén megye után. A megyében 1262 fő álláskereső került beiskolázásra a 2021-es évben, melynek 59,7%-a nő volt. A korosztályokat tekintve természetesen a 25-54 év közötti korosztályban volt a legtöbb résztvevő, hiszen ebben a korcsoportba tartoznak a munkaképes korúak jelentős többségben. A képzettek több, mint egyharmada pályakezdő korosztályba (25 évnél fiatalabb) tartozott, míg a nyugdíj előtt állók alacsony részarányba kerültek beiskolázásra. A legmagasabb iskolai végzettségeket vizsgálva az alapfokú iskolai végzettségük domináltak 54,4%-al, azonban a Technológiai és Ipari Minisztérium nem kezeli külön azokat a személyeket, akik nem rendelkeznek 8 általános iskolai végzettséggel, így ők is ide sorolandók. Középfokú végzettségnek felel meg a TIM szerint, minden egyes iskolai végzettség, ami meghaladja a 8 általános iskolai végzettséget, de nem éri el a

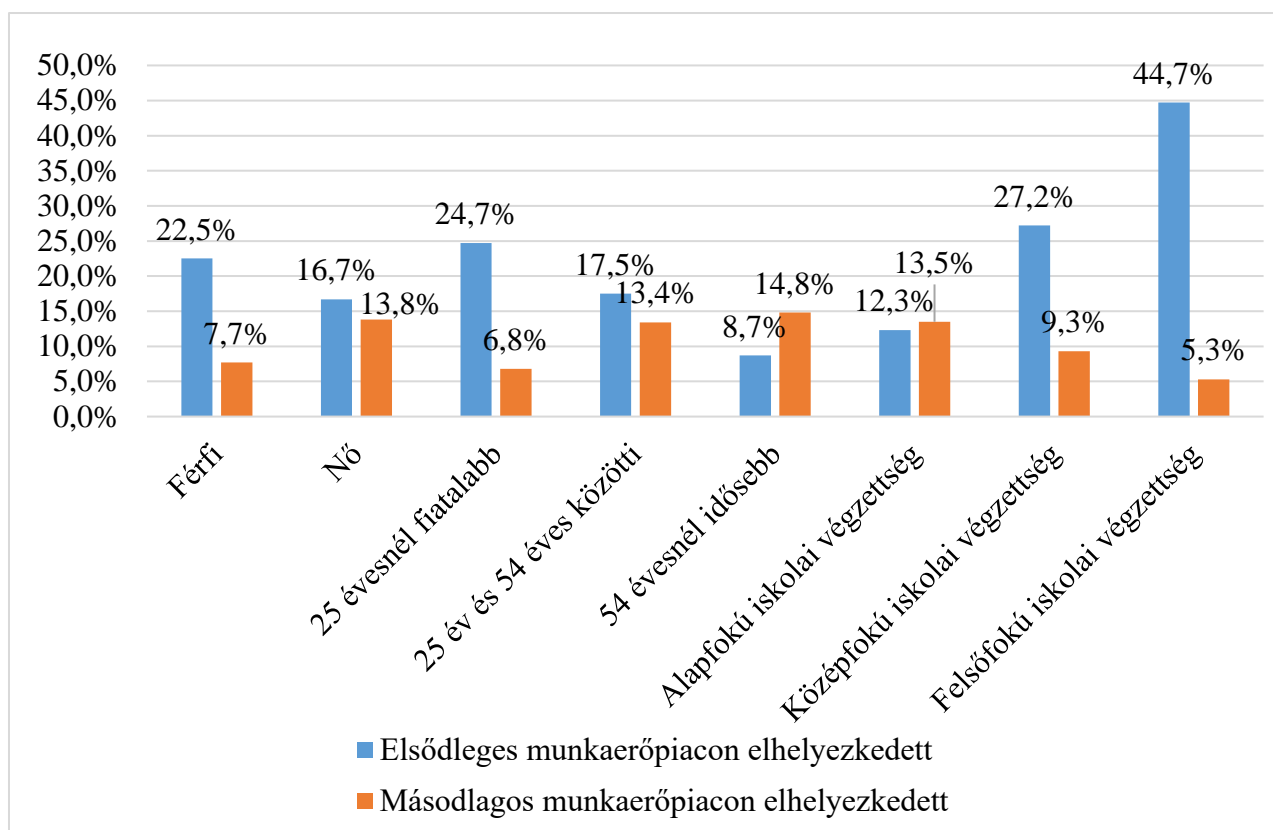
főiskolai szintet, ebben a csoportba tartozott a résztvevők 44,5%-a, míg felsőfokú iskolai végzettséggel csupán a résztvevők 1,1%-a rendelkezett (6. ábra).

6. ábra: Az álláskeresőknél a képzéseken résztvevők nemek szerinti, korcsoportonkénti és legmagasabb iskolai végzettség szerinti eloszlása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (2021)

Forrás: saját készítés a Technológiai és Ipari Minisztérium adatai alapján (2022)

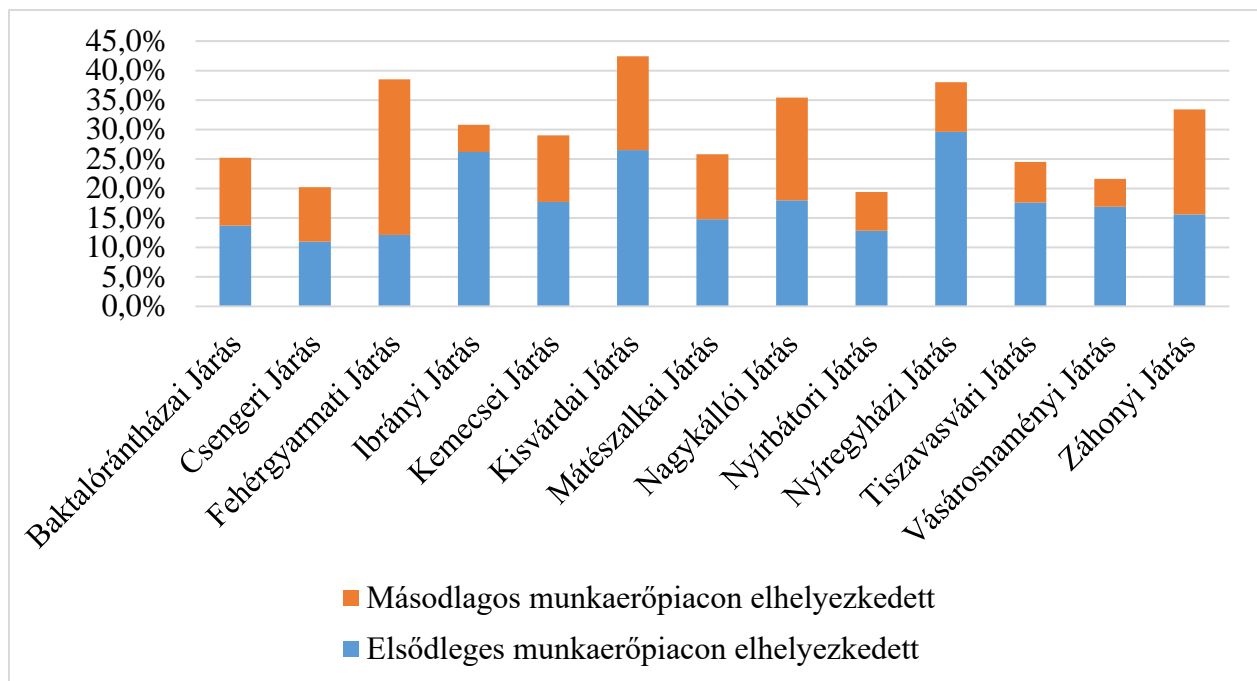
Magyarországon két munkaerőpiaci szektorban lehet elhelyezkedni az egyik az elsődleges munkaerőpiac, ami magába foglal minden egyes foglalkoztatottat hazánkban a külföldön dolgozók és a közfoglalkoztatásban munkát vállalók nélkül, a másik a másodlagos munkaerőpiac, ami a közfoglalkoztatásban történő elhelyezkedést jelenti. Az álláskereső szempontjából az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedés jelentené leginkább a megoldást hosszabb távon a munkanélküliségi arányok csökkentésére. Az elsődleges munkaerőpiacon magasabb arányban tudtak a férfiak elhelyezkedni. A korcsoportokat tekintve a 25 évnél fiatalabb korosztály tudott munkát vállalni az elsődleges munkaerőpiacon, míg a nyugdíj előtt állók leginkább csak a közmunkában kerültek foglalkoztatásra. A legmagasabb iskolai végzettségeket vizsgálva, kimondható, hogy minél magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik az álláskereső, annál biztosabban az elsődleges munkaerőpiacon fog tudni elhelyezkedni a képzések befejeztével. Az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők esetében magasabb arányban a közfoglalkoztatásban találtak munkát a képzés befejezését követő 180. napon (7. ábra).

7. ábra: Az álláskeresőknek szóló képzéseken résztvevők nemenkénti, korcsoportonkénti és legmagasabb iskolai végzettség szerinti elhelyezkedési arányai az elsődleges- és a másodlagos munkaerőpiacon Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (2021)

Forrás: saját készítés a Technológiai és Ipari Minisztérium adatai alapján (2022)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az átlagos elhelyezkedés a 2021-es évben az elsődleges munkaerőpiacon 18,7%, míg a másodlagos munkaerőpiacon 11,7% volt. A területi egyenlőtlenségek megmutatkoznak a megye járásai között is. A másodlagos munkaerőpiacon történő elhelyezkedés két járásban volt magasabb a Záhonyi járásban és a Fehérgyarmati járásban. Ez a két járás határ menti rurális térségben helyezkedik el, a Záhonyi járás Ukrajnával, míg a Fehérgyarmati járás Ukrajnával és Romániával határos területen. Ezek a területek fő foglalkoztatónak jelenik meg a közfoglalkoztatás. Az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedés a Nyíregyházi járásban volt a legmagasabb (29,6%), azonban a legnagyobb különbség a két munkaerőpiaci szektor között az elhelyezkedési arányokat tekintve az Ibrányi járásban volt, ahol, majd 22%-al magasabb arányban helyezkedtek el a primer munkaerőpiaci szektorban, mint a közfoglalkoztatásban. A legnagyobb arányban a Kisvárdai járásban helyezkedtek el a képzés sikeres elvégzését követő 180 napon belül, ahol 42,4% volt a munkát találók aránya (8. ábra).

8. ábra: Az álláskeresőknél szülő képzéseken résztvevők elhelyezkedési arányai az elsődleges- és a másodlagos munkaerőpiacon Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásaiban (2021)

Forrás: saját készítés a Technológiai és Ipari Minisztérium adatai alapján (2022)

4. Következtetések

Az álláskeresőknél szülő képzéseken többnyire alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők vesznek részt, ezen személyek szorulnak ki leginkább az aktív munkaerőpiacról. Akik kiszorultak, azok legnagyobb arányban tartós munkanélküliek lesznek, hisz legtöbbjük egy évnél régebb óta váltak munkanélkülivé.

A közfoglalkoztatás fontos szerepet játszik az álláskereső és a munkaerőpiacról kiszorultak életében. Voltak olyan személyek, akik a közmunka program által ismerkedett meg a munka fogalmával, ennek következtében tanító szerepe is megjelenik a közfoglalkoztatásnak. A kérdőíves vizsgálat alapján kimondható, hogy magas arányban vannak jelen azok a személyek, akik nem dolgoztak még életük során semmilyen formában.

A területi különbségek kirajzolódottak a megye határ menti perem járásaiban, hiszen ezen a területen voltak csak magasabbak a másodlagos munkaerőpiacon történő elhelyezkedések arányai. Összességében elmondható, hogy a megyében az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedés dominál, azonban nem olyan mértékben, hogy hosszú távon nagy arányban csökkenjen a munkanélküliség a térségben.

Irodalomjegyzék

- Alpek B. L. & Tésits R. (2014). A munkaerőpiaci szenzitivitás. *Területi Statisztika*, 54(4), 333–359.
- Balcsók I. (2006). A munkanélküliség területi egyenlőtlenségei és legjellemzőbb folyamatainak alakulása az 1992-2002 közötti időszakban. Doktori értekezés. Debreceni Egyetem, Természettudományi Kar, Debrecen. http://www.rkk.hu/rkk/publications/phd/balcsok_ertekezes.pdf (Letöltve: 2022.12.06.)
- Bódi F. & Obádovics Cs. (2000). Munkanélküliség a vidéki Magyarországon. *Területi Statisztika*, 40(1), 55–68.

- Csapó B., Molnár Gy. & Kinyó L. (2009). A magyar oktatási rendszer szelektivitása a nemzetközi összehasonlító vizsgálatok eredményeinek tükrében. *Iskolakultúra*, 19(3-4), 3–13.
- Durkó M. (1999). *Andragógia – A felnőttnevelés és a közművelődés új útjai*. Magyar Művészeti Intézet, Budapest.
- Farkas É. (2013). *A láthatatlan szakma. Tények és tendenciák a felnőttképzés 25 évéről*. typiArt Médiaműhely, Pécs.
- Hajdú D. & Koncz G. (2020). Álláskereső támogatott felnőttképzésében résztvevők vizsgálata Borsod-Abaúj-Zemplén megyei helyszíneken. *Studia Mundi – Economica*, 7(1), 2–11. <https://doi.org/10.18531/Studia.Mundi.2020.07.01.2-11>
- Hajdú D. & Koncz G. (2021a). Megélhetési tanulók a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei felnőttképzésben. *Területi Statisztika*, 61(2), 229–254. <https://doi.org/10.15196/TS610206>
- Hajdú D. & Koncz G. (2021b). Felnőttképzés a vidéki települések szemszögéből. *A Falu*, 36(3-4), 79–87.
- Hajdú D. & Koncz G. (2022). Employment data of participants in supported adult training for jobseekers and their territorial pattern in Hungary, 2010–2020. *Regional Statistics*, 12(2), 17–148. <https://doi.org/10.15196/RS120205>
- Hajdú D. (2022). A közfoglalkoztatottaknak szóló képzések vizsgálata hazánkban (2016–2020). *Educatio*, 31(2), 281–293. <https://doi.org/10.1556/2063.31.2022.2.8>
- Hangya D. (2013). "Esélyegyenlőségi útmutató" Fogyatékosokkal élők és megváltozott munkaképességűek esélyei és lehetőségei a felnőttképzésben. "A Guide to Equal Opportunities" – Opportunities for People with Disabilities and Decreased Work Ability in Adult Education. In: Szabó F., *International Conference on Vocational and Adult Education* (pp. 271–281). SZTE JGYPK, Szeged.
- Nilsson, S. & Nyström, S. (2013). Adult learning, education, and the labour market in the employability regime. *European Journal for Research on the Education and Learning of Adults*, 4(2), 171–187. <https://doi.org/10.3384/rela.2000-7426.rela9007>
- Rajnai J. (2012). Lehet másképp?!: Avagy pedagógiai alternatívák a hátrányos helyzetű roma fiatalok nevelésében. *Új Pedagógiai Szemle*, 62(11-12), 54–75.
- Sucharita, V. (2014). Negotiating between family, peers and school: understanding the world of government school and private school students. *Compare*, 44(3), 379–393. <https://doi.org/10.1080/03057925.2013.792671>
- Tésits R. & Alpek B. L. (2013). Új módszerek a leghátrányosabb helyzetű álláskereső strukturális és területi jellegzetességeinek feltárásában 1.: Az esélyhátrányok halmozódása. *Humánpolitikai Szemle*, 24(2), 18–28.